

TSK. İÇ HİZMET KANUNU¹

D) GARNİZON KUMANDANLIĞI

Madde 45 - Garnizon; içinde ve civarında yerleşmiş kıta, karargâh ve askeri kurum bulunan meskûn yerlere denir.

Garnizon hudutları, talimatnamede belirtilecek esaslar dahilinde tespit olunur.

Madde 46 - Garnizonlarda garnizon kumandanlığı görevi, garnizonda mevcut kıta, karargâh ve kurumların kumandan ve âmirlerinin rütbe kıdem ve sınıfları gözönüne alınarak aşağıdaki esaslar dahilinde tespit olunur.

a) Tümen ve daha büyük (Deniz ve havada eşidi) kıtalar ile askeri kurumların bir arada buldukları büyük garnizonlarda en büyük kıta kumandanı garnizon kumandanıdır.

b) (Değişik: 16.10.1981 - 2537 S.Kn) Tümeden daha küçük kıtalarla askeri kurumların (Deniz ve havada eşidi) birarada buldukları garnizonlarda rütbe ve kıdemce büyük olan kıta komutanı, garnizon komutanıdır. Ancak, bulunan Kıta Alaydan (Deniz ve Havada eşidi) küçük ise kıta komutanlığı duruma bakılmaksızın rütbe, kıdem ve sınıf gözönünde bulundurularak ileride olan subay garnizon komutanıdır.

c) (Değişik: 18.6.2003 - 4902 S.Kn) Jandarma ve Sahil Güvenlik kıt'a komutanları ile kurum amirlerine de garnizon komutanlığı görevi verilir. (a) ve (b) fıkralarının uygulanmasında; jandarma seyyar ve eğitim birlikleri ile il jandarma komutanlığı, ilçe jandarma komutanlığı, jandarma komando ve jandarma asayiş komando birlikleri, sahil güvenlik bölge ve grup komutanlıkları, sahil güvenlik gemi ve bot komutanlıkları, sahil güvenlik hava komutanlığı kıt'a; jandarma ve sahil güvenlik okulları ile diğer kuruluşları kurum sayılır.

Madde 47 - Garnizon kumandanı garnizona dahil bütün kıta ve askeri kurumların disiplin âmiridir.

(Değişik: 19.2.1980 - 2259 S.Kn) Garnizon Komutanlığına ait hizmetler, sivil makamlarla olan ilişkiler, Cumhurbaşkanı ile Devlet büyüklerinin garnizona

¹ **ÖNEMLİ NOT:** Bu Sayfada yer alan açıklamalardan alıntı yapmak için, alıntı yapılan yazıya şu ibare eklenmelidir : "En son içtihatlı, notlu, açıklamalı, ek ve örnekli Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği, Askeri Ceza Kanunu, Disiplin Mahkemeleri Kanunu, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 645 s., Ankara 2010, 1. Baskı" isimli Kitaptan alıntı yapılan ve askerihukuk.net isimli web sitesine konulan bu dosya ve açıklamaların tüm hakları anılan kitabın yazarı (E.) Hak.Alb. Orhan ÇELEN'e aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın açıklama ve dosyanın tamamı başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

gelişlerinde alınacak güvenlik önlemleri ve emekli orgeneral - oramiraller ile garnizonda bulunan emekli veya muvazzaf diğer askeri şahısların güvenliklerine ilişkin hususlar, Milli Savunma ve İçişleri Bakanlarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikte gösterilir.

(Ek: 17.6.1992 - 3810 S.Kn) Koruma hizmeti ile görevlendirilen asker kişiler, karakol, karakol nöbetçisi ve devriye sıfat ve yetkilerine sahiptir. Koruma görevlileri bu Kanunun, 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun ve diğer kanunların silah kullanmayı öngördüğü hal ve şartlardan herhangi birinin tahakkuku halinde silah kullanmaya yetkilidir. Bunlar, korudukları kişiye karşı silahlı bir saldırıya teşebbüs edilmesi halinde doğruca ve duraksamadan hedefe ateş edebilirler.

Madde 48 - Büyük garnizonlarda (Tümen ve eşidi askeri kurumlar ile daha büyük kıta ve kurumların bulunduğu yerlerde) garnizon kumandanları, oradaki kıta kumandanlarından rütbece kendisinden sonra gelen birine garnizon kumandanlığını devredebilir.

Madde 49 - Garnizon kumandanları garnizona ait her türlü hususatta mıntıkasında buldukları tümen, kolordu ve ordu (Deniz ve Havada eşidi) kumandanlıklarına bağlıdırlar.

Madde 50 - Yukarıdaki maddelerde belirtilen hükümler dışında veya istisnai haller karşısında garnizon kumandanlığı görevinin hangi kıta kumandanı veya kurum âmiri tarafından yapılacağı Genelkurmay Başkanlığınca düzenlenir.

NOT:

Garnizon komutanlığı: İç Hz.K. 45-50; İç Hz.Yönt. 157-174. - Garnizon komutanlığının hududu: İç Hz.Yönt. 157 - Kıt'a, karargah, askeri kurum: İç Hz.K. 12 - 26.12.1960 tarihli ve 178 sayılı Askeri Garnizonların İçme ve Kullanma Sularının Temini Hakkında Kanuna bkz. - Uzak garnizonlarda oturan subay, askeri memur ve astsubay ailelerinin şehirle irtibatları ve çocuklarının okula götürülüp getirilmesini temin için, garnizon komutanlıklarınca bir program dahilinde vasıta temin edilir: İç Hz.Yönt. 679. - Per.K.nun 120 nci md.sine bkz. - İç Hz.Yönt.nin garnizon ile ilgili maddeleri için bkz: 27, 56, 58, 65, 123, 157, 158, 160, 161, 171, 173, 223, 277, 280, 296/4, 326/3, 327/1, 617, 627, 629/2, 664, 667, 673, 679, 680, 698, 699.

AS. YARGITAY KARARLARI:

* İstirahatle taburcu edilen er ve erbaşların, bu istirahatlerini evlerinde geçirebilmeleri, T.S.K. Mensuplarının Sıhhi Muayeneleri Talimatı (160-1)'nin 27 nci maddesi gereğince ancak amirlerinin izni ile mümkün olabileceğinden, hastaneden ayrıldıktan sonra kıt'asına uğramadan ve amirlerinden izin almadan bu istirahatını evinde geçiren sanığın fiili; evi birliğin bağlı bulunduğu garnizon dahilinde bulunsa ve sanık da istirahatını burada geçirmiş olsa dahi firar niteliğindedir. (As.Yrg.İçt.Brl.Krl., 14.2.1948, E.3171, K.3152) (DrI.Krl., 18.9.1964, E.75, K.81)

* Garnizon içine alınan izinden yararlanıp kaçmak firar suçuna vücut verir. (As.Yrg.İçt.Brl.Krl., 16.12.1949, E.1112, K.2331)²

* Bir günlük şehir içi iznine gönderilen sanığın aynı günün akşamı birliğine dönmemesi ahvâlinde, ister kıtasının bulunduğu garnizon dahilinde kalsın, ister garnizon harici bir yere gitmiş bulunsun, kıtasından uzak kaldığı müddet firar suçunu teşkil eder(As.Yrg.Drl.Krl., 15.2.1963, E.3448, K.38); (Drl.Krl., 25.9.1964, E.76, K.89).

* T.S.K. İç Hizmet Yönetmeliğinin 68. maddesi müvacehesinde hafta başı yahut evci izni mahiyetinde olan vardiya izni, özel müsaadeye müsteniden, geminin bulunduğu garnizon dışında geçirilmiş olsa bile zamanında gemiye dönülmemiş olması keyfiyeti, bahis konusu iznin mahiyet ve özelliği bakımından, firar suçuna vücut verir(As.Yrg.3.D., 6.10.1970, E.488, K.489).

* Garnizon Komutanlığının verdiği yetkiye dayanarak askeri aracı durdurmak isteyen görevlilerin dur emrine hiç uymayan sanık astsubayın fiili; emre itaatsizlikte ısrar suçunu oluşturur(As.Yrg. Drl.Krl., 7.4.1983, E.92, K.89).

* Bayramlarda buldukları garnizonlardaki kışlalara giderek askerlerle bayramlaşmalarını amirlere bir görev olarak yükleyen T.S.K. İç Hz.Yönt.nin 27 ve Askeri merasim ve Protokol Talimatnamesinin 32. maddeleri muvacehesinde; bayramlarda emrinde bulunan subay ve astsubayların bayramlaşmalarını sağlamak amacıyla verilen emrin hizmete ilişkin bir emir olduğu gözönüne alındığında, subay ve astsubayların bayramlaşmak üzere... günü saat... da birliklerinin başında olacaklarına dair emri tebellüğ etmesine rağmen sırf yorgunluğunu beyan ederek bu törene katılmayan sanık astsubay hakkında emre itaatsizlikte ısrar suçu teşekkül eder(As.Yrg.2.D., 1.2.1989, E.83, K.63).

* Hastalığı nedeniyle birlik tabibinden almış olduğu üç günlük istirahatini âmirinden izin almaksızın garnizon dışında geçiren sanık subayın hareketi disiplin tecavüzüdür(As.Yrg.3.D., 27.3.1990, E.211, K.195; Drl.Krl., 18.10.1990, E.128, K.113).

* TSK.leri Sağlık Muayeneleri Yönergesi hükümlerine göre subay, astsubay, uzman erbaş, uzman jandarma çavuş ve sivil memurların aldıkları istirahatleri, bulunacakları adresleri amir ve garnizon komutanlıklarına bildirmek koşulu ile istedikleri yerde geçirebilecekleri konusunda bir tereddüt yoktur. Maddi olayda sıhhi izin mahiyetindeki yedi günlük istirahatini amirine bildirmeden memleketinde geçiren sanık astsubayın, bu hareketi, yerleşik içtihatlarla göre disiplin tecavüzü mahiyetinde ise de; sıhhi izin süresinin bitiminden sonra görevden uzak kalış, firar olmayıp izin (istirahat) tecavüzü suçunu oluşturacaktır(As.Yrg.3.D., 4.7.1995, E.531, K.530).

* Er ve Erbaşların, kıt'alarının bulunduğu garnizon dışındaki askeri hastanelerden aldıkları "Kıt'asına taburcu" kaydını içeren 20 güne kadar istirahat sürelerini memleketlerinde geçirmeleri halinde, işlenen firar suçu bakımından;

² Bkz. As.Yrg.Kr.Der., İçt.Brl.Kurulu Kararları, (1933-1996), S.11, Y.1997, s.102

1. Süreyi geçirmeden dönenlerin durumlarına ilişkin içtihatların kast değerlendirilmesine ilişkin olması itibariyle, bu konuda içtihat aykırılığı bulunmadığına,

2. Bir askerin görevinin bulunmayı gerektirdiği yer kıt'ası olmasına rağmen, kıtalarınca sevk edildikleri hastaneden aldıkları istirahat süresini geçirip kıtalarına zamanında katılmayanların eylemlerinin firar suçunu oluşturacağına, manevi unsurun gerçekleşip gerçekleşmediğinin mahkemelerce değerlendirilmesine, bunlara dahi yol süresi tanınması gerektiğine, bu nedenlerle 14.12.1948 gün ve 1948/3171-3152 sayılı İçtihatı Birleştirme Kurul Kararından ayrılmaya yer olmadığına dair..(As.Yrg. İçt.Brl.Krl.,12.4.1996, E.1, K.1)

AS. YÜK. İDARE MAH. KARARLARI:

* Geçici görevle belediye sınırları dışında görevlendirilen personele, mesafe ve ulaşım imkanlarına bakılmaksızın 6245 sayılı Kanunun 39 ncu maddesi uyarınca yevmiye verileceği hakkında..(AYİM.İçt.Brl.Krl., 12.5.1980, E.1980/2, K.1980/14).

* Davacının garnizon hizmet süresini doldurmadan, ifa etmekte olduğu Askeri Mahkeme Hakimliği görevinden alınarak, bir başka garnizona atamasını haklı kılacak hiçbir hukuki neden bulunmadığından; tesis edilen işlem hukuka aykırılıkla sakatlanmıştır(AYİM.1.D., 9.2.1999, E.1998/665, K.1999/173).

* Görev yaptığı gemisi daimi olarak bir başka garnizona bağlanan davacı subaya, yurt içi sürekli görev yolluğunun unsurlarından olan yer değiştirme masrafının salt bekar olduğu gerekçesiyle ödenmemesi hukuka aykırıdır(AYİM.1.D., 29.6.1999, E.1999/263, K.1999/699)

* İstanbul garnizonu içinde konut tahsis makamı farklı bir birliğe intibak ataması gören davacı subayın, mevcut Konut Özel Yönergesi hükümleri uyarınca oturduğu konutu tahliye ederek, atandığı birlik personelinin oturduğu lojman grubuna geçmesi gerekir(AYİM.1.D., 28.12.1999, E.1999/884, K.1999/1291).